

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Avdelning 1
Rotel 13

DOM
2011-02-10
Malmö

Mål nr
T 1482-08

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kristianstads tingsrätts dom 2008-05-09 i mål T 2154-02, se bilaga A

KLAGANDE

Skånes Valförbund
Malmgatan 16
211 32 Malmö

Ombud: Carl P. Herslow
adress som ovan

Biträde enligt rättegångsbalken: Advokat Theodor Nordenadler
Gustav Adolfs torg 41
211 39 Malmö

MOTPART

Region Skåne
291 89 Kristianstad

Ombud: Advokat Annika Gustafsson
Box 3152
103 63 Stockholm

SAKEN

Skadestånd

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens domslut på så sätt att hovrätten dels förpliktar Region Skåne att till Skånes Valförbund betala 367 281 kr jämte ränta på detta belopp enligt 6 § räntelagen (1975:635) från och med den 31 december 2000 till dess att betalning sker, dels upphäver vad tingsrätten under punkten 2 i domslutet förordnat om rättegångskostnader.

Vardera parten ska stå sin rättegångskostnad i hovrätten.

Dok.Id 137367

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 846	Hovrättstorget 1	040-35 57 00	040-783 11	måndag – fredag
201 80 Malmö		E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se		08:00-16:00
		www.hovrattenskaneblekinge.domstol.se		

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Skånes Valförbund, i det följande benämnt Skånes Valförbund II, har yrkat att hovrätten bifaller förbundets vid tingsrätten förda talan. Vidare har Skånes Valförbund II yrkat att hovrätten befriar förbundet från skyldigheten att utge ersättning för Region Skånes rättegångskostnad vid tingsrätten samt förpliktar Region Skåne att utge ersättning för förbundets rättegångskostnad där.

Region Skåne har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

NÄRMARE OM PARTERNAS TALAN I HOVRÄTTEN

Parterna har i hovrätten anfört samma omständigheter till grund för sin talan som vid tingsrätten.

Skånes Valförbund II har i hovrätten vidare till stöd för sitt påstående, att det förekommit fel och försummelse vid Region Skånes handläggning av frågan om Skånes Valförbund II:s rätt till partistöd, anfört att Region Skåne inte fattade något beslut med anledning av de krav på partistöd som förbundet framställde för år 2000. Skånes Valförbund II har förklarat att omständigheten åberopas som ett moment i det sammansatta rättsfaktumet fel och försummelse eller som en omständighet av endast medelbar betydelse. Region Skåne har invänt att omständigheten i fråga inte tidigare har åberopats av Skånes Valförbund II som grund för dess talan.

Hovrätten uppfattar den nyss nämnda omständigheten som en omständighet av endast medelbar relevans och kommer således i det följande att behandla den i enlighet därmed.

Till förtydligande av sin talan har Skånes Valförbund II i hovrätten framhållit att det endast var Skånes Valförbund II som hos Region Skåne ansökte om partistöd för år 2000 med avseende på de mandat som det ursprungliga Skånes Valförbund, i det föl-

jande benämnt Skånes Valförbund I, hade erhållit i regionfullmäktige efter 1998 års val.

Region Skåne har till förtydligande av sin talan i hovrätten anfört i huvudsak följande. Region Skånes verksamhet vad avser hanteringen av partistöd utgör inte myndighetsutövning. Redan detta förhållande innebär att Skånes Valförbund II:s talan inte kan vinna bifall. Det har vidare inte förekommit något fel eller någon försummelse vid Region Skånes handläggning av partistödsfrågan. Skånes Valförbund II har inte heller vållats någon ersättningsgill skada.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

I huvudsak samma skriftliga bevisning som lades fram vid tingsrätten har åberopats även i hovrätten. Skånes Valförbund II har med hovrättens medgivande åberopat viss ytterligare skriftlig bevisning.

Carl P. Herslow, Harry Franzén och Karl Gustav Andersson har hörts på nytt i hovrätten medan förhören vid tingsrätten med Roland Olsson, Bengt Larwik, Kjell Knösfelt och Ingemar Wiik har lagts fram genom uppspelning av tingsrättens ljudupptagningar.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Föreligger myndighetsutövning?

Skånes Valförbund II:s skadeståndsanspråk grundar sig på bestämmelsen i 3 kap. 2 § skadeståndslagen. En förutsättning för skadeståndsansvar är enligt den bestämmelsen att skadan har vållats vid myndighetsutövning. Frågan är alltså om Region Skånes agerande i förhållande till Skånes Valförbund II i de här aktuella frågorna har innefattat myndighetsutövning. Region Skåne har hävdat att så inte varit fallet och till stöd härför anfört att utbetalning av partistöd utgör en frivillig förvaltningsåtgärd från Region Skånes sida.

En grundläggande förutsättning för att myndighetsutövning ska anses föreligga är att myndighetens åtgärder baseras på offentligrättsliga normer som bemyndigar eller ålägger myndigheten att agera på visst sätt.

Bestämmelser om kommunalt partistöd finns i 2 kap. 9 och 10 §§ kommunallagen (1991:900). I den först nämnda paragrafens första stycke anges att kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd (partistöd) till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Och av 10 § första stycket framgår att det ankommer på fullmäktige att bestämma i vilken omfattning och i vilka former partistöd ska ges.

Formerna för partistödet regleras inte närmare i lagen. Tanken är att stöd ska kunna utgå i olika former som kompletterar varandra. Det kan röra sig om ekonomiskt stöd – s.k. grundstöd och mandatstöd – men också om stöd i andra former, t.ex. tillgång till lokaler eller administrativ service.

Fullmäktiges frihet att besluta om partistödet utformning begränsas dock av bestämmelsen i det nyss nämnda lagrummets andra mening, enligt vilken partistödet inte får utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti. I lagmotiven anges att det är det totala partistödet fördelning som ska ligga till grund för bedömningen om detta krav på likställighet är uppfyllt. Hänsyn ska alltså därvid tas även till värdet av fria lokaler och kostnadsfri service som kommunen eller landstinget lämnar (prop. 1991/92:66 s. 11).

I 4 kap. 30 – 32 §§ kommunallagen regleras den särskilda form av stöd som inrättande av tjänster som politiska sekreterare utgör. I 2 kap. 10 § andra stycket kommunallagen erinras om att också denna form av stöd ska beaktas då partistödet i övrigt bestäms.

I 4 kap. kommunallagen finns också bestämmelser om ekonomiska förmåner för förtroendevalda. Sålunda föreskrivs i detta kapitel 14 § att fullmäktige får besluta att förtroendevalda i skälighets omfattning ska få bl.a. ersättning för resekostnader som föran-

leds av uppdraget, arvode för det arbete som är förenat med uppdraget och andra ekonomiska förmåner.

Med stöd av bemyndigandena i de ovan angivna lagbestämmelserna har Region Skåne för den i målet aktuella tiden fattat beslut om samtliga de former av stöd och ersättningar som Skånes Valförbund II:s talan avser.

Mot nu angiven bakgrund konstaterar hovrätten att Region Skånes åtgärder med avseende på de i målet aktuella stöd- och ersättningsformerna baseras på offentlighetsrättsliga normer på sätt som utgör en förutsättning för att myndighetsutövning ska anses föreligga.

Av vad som sagts i det föregående framgår att ifrågavarande stöd och ersättningar inte utgör några i lag eller annan författning påbjudna förpliktelser för Region Skåne; det rör sig genomgående om bemyndiganden enligt vilka fullmäktige *får* besluta om stöd eller ersättningar. I så måtto rör det sig alltså om frivilliga åtaganden från Region Skånes sida. När regionen väl beslutat om en ordning med stöd och ersättningar av här aktuellt slag kommer emellertid de enskilda subjekt som gör anspråk på stöd eller ersättning att befinna sig i den för myndighetsutövning vid gynnande beslut eller åtgärder typiska situationen, nämligen att den enskilde är beroende av myndighetens medverkan för att komma i åtnjutande av det stöd eller den ersättning som den enskilde har rätt till. Till detta kommer att relationen mellan myndigheten och den enskilde i detta fall enligt hovrättens bedömning saknar sådana bindningar som typiskt sett betecknas som civilrättsliga. Relationen får såtillvida – i frånvaro av ömsesidiga civilrättsliga förpliktelser – betraktas som ensidig.

På grund av det anförda finner hovrätten att Region Skånes agerande gentemot Skånes Valförbund II i här aktuella frågor har innefattat myndighetsutövning i den mening som avses i 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

I vilken utsträckning har Skånes Valförbund II varit berättigat till stöd eller ersättning?

Skånes Valförbund II:s talan avser förpliktande för Region Skåne att som skadestånd utge ett belopp motsvarande det som valförbundet borde ha erhållit i partistöd för tiden juni – december 2000. Frågan är då i vilken utsträckning Skånes Valförbund II varit berättigat till sådant stöd för den angivna tiden.

Liksom tingsrätten finner hovrätten att Skånes Valförbund I i maj 2000 upphörde helt och ersattes av två nybildade partiföreningar, Valförbundet för Skånes Väl och Skånes Valförbund II. Den i målet förebringade utredningen visar enligt hovrättens mening inte att Valförbundet för Skånes Väl, såsom Skånes Valförbund II gjort gällande, efter valet till regionfullmäktige ändrade politisk inriktning i sådan utsträckning att det kan tillmätas någon avgörande betydelse i detta sammanhang. Såväl Valförbundet för Skånes Väl som Skånes Valförbund II uppfyllde därför det i 2 kap. 9 § kommunallagen uppställda representationsvillkoret. De var följaktligen båda berättigade att uppbära partistöd i enlighet med de av Region Skåne antagna reglerna härför.

Tilläggas ska att den kommunala rättvisepincipen inte kan ges den innebörden att Skånes Valförbund II, som förbundet hävdar, skulle vara berättigat till fullt partistöd baserat på sex mandat på grund av att Valförbundet för Skånes Väl erhållit stöd av sådan omfattning och att Region Skåne hittills inte framfört återkrav mot Valförbundet för Skånes Väl avseende någon del av detta. Inte heller kan den omständigheten, att Valförbundet för Skånes Väl, till skillnad från Skånes Valförbund II, inte inkommit till Region Skåne med någon uttrycklig ansökan om partistöd för 2000, leda till att Skånes Valförbund II berättigas att uppbära fullt partistöd.

Det sagda innebär att partistödet rätteligen skulle ha fördelats på de båda valförbunden. En sådan fördelning borde ha skett i proportion till det antal mandat som kan hänföras till respektive valförbund.

Skånes Valförbund II har hävdar att den omständigheten att den ordinarie ledamoten i regionfullmäktige Torwald Fröberg anslöt sig till Valförbundet för Skånes Väl inte ska

inverka på en sådan fördelning eftersom Skånepartiet-Vellinge – det parti Torwald Fröberg tillhörde innan han anslöt sig till Valförbundet för Skånes Väl – även fortsättningsvis tillhörde Skånes Valförbund II. Region Skåne har däremot gjort gällande att detta mandat vid en fördelning av partistödet ska hänföras till Valförbundet för Skånes Väl.

Om en vald representant för ett parti lämnar detta under löpande mandattid torde detta normalt sett inte påverka storleken av det partistöd som utgår till partiet i fråga. De här aktuella sex mandat erövrades emellertid av Skånes Valförbund I under partibeteckningen Skånes Väl. När Torwald Fröberg lämnade Skånepartiet-Vellinge var det alltså inte så att han därmed också lämnade det parti som var berättigat till partistödet. Enligt hovrättens bedömning framstår det med hänsyn till det bakomliggande syftet med partistödet som ändamålsenligt att vid här aktuell fördelning i stället ta fasta på till vilket av de båda nybildade valförbunden som de som ordinarie ledamöter i regionfullmäktige invalda personerna anslutit sig. Utgångspunkten för fördelningen bör följaktligen vara att två mandat hänförs till Skånes Valförbund II och fyra mandat till Valförbundet för Skånes Väl.

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens bedömning att såväl det mandatbundna stödet som grundstödet borde ha fördelats efter den nyss angivna mandatfördelningen. I denna del borde Skånes Valförbund II följaktligen ha erhållit partistöd med 162 260 kr för den tid som talan avser.

När det gäller övriga former av stöd eller ersättning som Skånes Valförbund II:s talan avser finns det skäl att göra skillnad mellan utbildningsstöd, stöd i form av gruppledararvode och lön till politisk sekreterare samt fria lokaler, telefoner och annan administrativ service, å ena sidan, samt gruppmötesersättningar, å den andra. De först nämnda stödformerna är klart funktionsorienterade; i den mån stöd av detta slag inte utgår får ett parti som är representerat i fullmäktige typiskt sett självt bära kostnaderna för att fullgöra motsvarande funktioner. Det rör sig här om stödformer som får anses i allt väsentligt stå till partiets förfogande oaktat att flera av dem är konstruerade på ett sådant sätt att de utbetalas direkt till enskilda fysiska personer. Samtliga dessa stödfor-

mer måste också vägas in vid bedömningen av om det totala partistödet är utformat på ett sätt som uppfyller rättvisekravet i 2 kap. 10 § kommunallagen. Mot bakgrund av det anförda finner hovrätten att Skånes Valförbund II rätteligen borde ha erhållit visst stöd avsett att täcka kostnader av nu diskuterat slag.

Sålunda borde utbildningsstöd ha ställts till Skånes Valförbund II:s förfogande med belopp motsvarande två sjättedelar av det belopp som i Region Skånes budget hade avsatts till varje partigrupp, dvs. med 24 197 kr för den i målet aktuella tiden.

Ekonomiskt stöd till fullgörande av uppgifter av det slag som normalt sett ankommer på gruppleddare och politisk sekreterare borde på motsvarande sätt ha utgått efter mandatfördelningen, dvs. med belopp motsvarande två sjättedelar av gruppleddararvodet respektive ersättningen för en politisk sekreterare eller, för den tidsperiod som talan avser, med 47 824 kr respektive 98 000 kr.

Slutligen borde Region Skåne ha tillhandahållit även Skånes Valförbund II fria lokaler, telefoner och annan administrativ service. Region Skåne har vitsordat att värdet härav skäligen kan uppskattas till 5 000 kr per månad, dvs. till 35 000 kr för här aktuell tidsperiod.

Gruppmötesersättningen skiljer sig från de ovan angivna stödformerna på så sätt att den utgör en kostnadsersättning som tillkommer den enskilde ledamoten personligen och inte på samma otvetydiga sätt kan sägas stå till partiets förfogande. Av utredningen framgår för övrigt att gruppmötesersättning under aktuell period utgått också till enskilda ledamöter i Skånes Valförbund II. Enligt hovrättens mening har Skånes Valförbund II inte varit berättigat att som partistöd erhålla någon ersättning av detta slag.

Då det inte är visat i målet att någon enskild ledamot haft något berättigat anspråk på gruppmötesersättning som inte blivit tillgodosett kan Skånes Valförbund II inte heller grunda någon rätt till ersättning av detta slag på de överlåtelse av anspråk som enskilda ledamöter har gjort till Skånes Valförbund II.

Har Skånes Valförbund II uppburit något partistöd för den i målet aktuella tiden?

I målet är ostridigt att Valförbundet för Skånes Väl i januari 2001 till de i Skånes Valförbund II ingående fyra s.k. skånepartierna betalat sammanlagt 453 855 kr. Region Skåne har hävdad att betalningen avsåg partistödsmedel hänförliga till år 2000 och att regionen ska tillgodoräknas denna. Skånes Valförbund II har invänt att betalningen i sin helhet avsåg mellanhavanden mellan Valförbundet för Skånes Väl och Skånes Valförbund II hänförliga till tiden före upplösningen av Skånes Valförbund I.

När, såsom i förevarande fall, en part mot ett betalningsanspråk vill åberopa en betalning som tredje man gjort till motparten bör det ankomma på den först nämnda parten att styrka sitt påstående om vad betalningen avsett. Region Skånes bevisning i denna del utgörs i allt väsentligt av ett brev som den politiske sekreteraren i Valförbundet för Skånes Väl den 1 oktober 2002, dvs. drygt två år efter det att talan väckts i förevarande mål, tillställt företrädare för regionen. Enligt hovrättens mening har Region Skåne genom den förebringade utredningen inte förmått att mot Skånes Valförbund II:s bestriktande visa att betalningen i fråga avsett partistöd hänförligt till den i målet aktuella tidsperioden. Region Skåne kan alltså inte tillgodoräkna sig denna betalning.

Föreligger fel eller försummelse?

I det föregående har hovrätten konstaterat att Skånes Valförbund II för tiden juni – december 2000 rätteligen borde ha uppburit partistöd med sammanlagt 367 281 kr. Frågan är då om det vid Region Skånes handläggning av partistödsfrågan förekommit fel eller försummelse som är skadeståndsgrundande.

Skånes Valförbund II har gjort gällande att Region Skåne uppsåtligen eller i vart fall av oaktsamhet har åsidosatt de regler som gäller för partistöd. Till stöd för sitt påstående om ett uppsåtligt eller vårdslöst åsidosättande av reglerna har Skånes Valförbund II pekat på att Region Skåne innehöll utbetalningen av partistödet till Skånes Valförbund I för år 2000 till efter det att detta förbund hade upplösts för att därefter utbetala hela stödet till det nybildade Valförbundet för Skånes Väl. En annan omständighet som talar i samma riktning är enligt Skånes Valförbund II att Region Skåne i ett relativt

tidigt skede varit på det klara med de faktiska omständigheterna men att regionen, trots att Skånes Valförbund II i en omfattande skrivelse till regionen den 9 augusti 2000 framställde detaljerade krav på partistöd, underlät att över huvud taget fatta något beslut i frågan under år 2000.

Region Skåne har bestritt att det vid regionens handläggning av partistödsfrågan förekommit något fel eller någon försummelse som kan grunda skadeståndsskyldighet. Till utveckling av sin talan i denna del har Region Skåne anfört i huvudsak följande. Region Skåne har hanterat det regelverk som gäller för partistöd på ett så riktigt sätt som det varit möjligt i den oklara situation som uppstod då Skånes Valförbund I splittrades. Så snart splittringen blev känd gav Region Skåne sin juristavdelning i uppdrag att utreda hur frågan om partistöd skulle hanteras. I syfte att få klarhet i denna fråga togs även kontakt med Kommunförbundet. Senareläggningen av utbetalningen av partistödet skedde i syfte att få ett bättre underlag för bedömningen. Den utredning som gjordes av Region Skånes jurister utmynnade i slutsatsen att det inte fanns någon till Valförbundet för Skånes Vål konkurrerande organisation som kunde härledas från Skånes Valförbund I och som hade rätt till partistöd. Bedömningen rörde särskilt frågan om det vid den föreningsstämma som hölls den 31 maj 2000 kunde anses ha bildats ytterligare en partiförening. Vid den här aktuella tiden gjorde Skånes Valförbund II vidare alltjämt gällande att förbundet var identiskt med Skånes Valförbund I, som hade upplösts vid den extra partistämman den 21 maj 2000. Redan med hänsyn till den sist nämnda omständigheten var Region Skåne förhindrat att betala ut något partistöd till Skånes Valförbund II. Vid tiden för utbetalningen av partistödet till Valförbundet för Skånes Vål hade Region Skåne följaktligen fog för sin inställning; det var först efter flera senare domstolsprövningar som det klarlades att Skånes Valförbund II från och med föreningsstämman den 31 maj 2000 var en ideell förening med rättskapacitet som hade rätt till partistöd.

Hovrätten gör följande bedömning.

För skadeståndsansvar enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen anses det inte tillräckligt att en myndighet har gjort en felaktig bedömning av en rätts- eller bevisfråga eller kan

kritiseras för sitt ställningstagande i en fråga där det funnits utrymme för en skönsmässig bedömning. Endast rena förbiseenden av en bestämmelse eller uppenbart oriktiga bedömningar anses utgöra fel eller försummelse i den mening som avses i det nyss nämnda lagrummet (jfr rättsfallet NJA 2010 s. 363). De redovisade skälen för en viss åtgärd ska också beaktas vid bedömningen (jfr t.ex. NJA 1979 s. 180 och 1994 s. 194). Vilka anspråk som rimligen kan ställas på en myndighet varierar samtidigt med hänsyn till arten av dess verksamhet och ändamålet med denna.

Utredningen i målet visar att man inom Region Skåne i relativt nära anslutning till det att Skånes Valförbund I upplöstes fick klart för sig att inte bara det nybildade Valförbundet för Skånes Väl utan även den gruppering som vid den tiden hävdade att Skånes Valförbund I alltjämt bestod, dvs. Skånes Valförbund II, gjorde anspråk på fullt partistöd för de av Skånes Valförbund I under partibeteckningen Skånes Väl belagda mandaten i regionfullmäktige under den aktuella mandatperioden. I en skrivelse den 9 augusti 2000 ställd till Region Skåne framställde Skånes Valförbund II sålunda detaljerade krav avseende samtliga de i förevarande mål aktuella resursslagen för år 2000. Det framgår också att detta inte var den första kontakt i frågan som Skånes Valförbund II tog med Region Skåne. Redan den omständigheten, att Skånes Valförbund II:s framställan inte föranledde något beslut från Region Skånes sida under år 2000, talar för att frågan om Skånes Valförbund II:s rätt till partistöd inte ägnades tillbörlig omsorg.

Enligt rättspraxis är det tillräckligt för att en ideell förening ska vara en juridisk person att föreningen har antagit stadgar av visst innehåll och valt en styrelse. Med hänsyn härtill hade Region Skåne anledning att räkna med att den gruppering som hävdade att Skånes Valförbund I alltjämt existerade var en juridisk person och att det följaktligen kunde finnas flera berättigade mottagare av partistöd avseende de mandat i regionfullmäktige som Skånes Valförbund I hade erhållit till följd av resultatet av valet 1998. Vad som var av betydelse i sammanhanget var just att Skånes Valförbund II, i likhet med Valförbundet för Skånes Väl, var en juridisk person, inte om den var samma juridiska person som Skånes Valförbund I. Det var i den i detta mål aktuella situationen fråga om två konkurrerande efterträdare till ett parti, *inte* om att en gruppering klart brutit sig ur en större partiorganisation och gått över till en annan (jfr RÅ 1978 Ab

130). Även om detta klarlagts först i efterhand fanns det i den uppkomna oklara situationen anledning för Region Skåne att noggrant överväga till vilken organisation eller vilka organisationer det ursprungliga partiets stöd skulle betalas ut. Det fanns också anledning för Region Skåne att kommunicera med båda parter i frågan och att före utbetalningen i ett beslut redovisa de överväganden och ställningstaganden som gjorts.

Klarlagt är att Region Skåne avvaktade från februari till juli 2000 med att betala ut det aktuella stödet, vilket då i sin helhet betalades ut till Valförbundet för Skånes Väl. Skånes Valförbund II har på sätt som framgått i det föregående i och för sig haft rätt till visst partistöd. Det får anses ankomma på Region Skåne att visa vilken utredning som företogs och vilka överväganden som föregick betalningen. Överväganden vars riktighet i och för sig hade kunnat ifrågasättas hade, om de dokumenterats och framställt som rimliga i förhållande till vad som vid den tiden var känt för Region Skåne, kunnat vara av den karaktären att fel eller försummelse inte kunnat läggas Region Skåne till last. Även om det har framkommit att Region Skåne utredde frågan om hur partistödet skulle fördelas, har regionen inte åberopat någon bevisning som ger vid handen vilken utredning som företogs samt att de överväganden som gjorts kommunicerades med de berörda parterna och dokumenterades i ett beslut. Det kan därför svårigen sägas att ärendet handlades med tillräcklig omsorg och att det fanns rimliga skäl för den bedömning som gjordes. Därtill kommer att Region Skånes beslut skulle följa den rättvisepincip som finns i 2 kap. 10 § kommunallagen, något som gör att utrymmet för en skönsässig bedömning är mycket begränsat när det gäller det samlade partistöd som Skånes Valförbund II hade rätt till. Mot denna bakgrund framstår Region Skånes utbetalning av hela partistödet till Valförbundet för Skånes Väl som en uppenbart oriktig myndighetsåtgärd. Det fel som sålunda förekommit är därför skadestandsgrundande enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen.

Den skada – 367 281 kr – som hovrätten beräknat utgör den andel av det tidigare partiets partistöd som Skånes Valförbund II hade rätt till. Det har framgått av Karl Gustav Anderssons vittnesmål i hovrätten att gränserna mellan de olika formerna av partistöd är i viss mån flytande, och det väsentliga är att det samlade beloppet som ställs till ett partis eller en partigrupperings förfogande är proportionerligt i förhållande till övriga

partier och partigrupperingar. De invändningar som Region Skåne har gjort bl.a. om att det redan fanns en tillsatt gruppleddare och en tillsatt politisk sekreterare hänförliga till det ursprungliga partiet påverkar därför inte bedömningen av försummelsen eller beräkningen av skadans storlek.

Sammanfattande bedömning

Region Skåne ska på grund av det anförda förpliktas att ersätta Skånes Valförbund II för den skada som regionen sålunda åsamkat valförbundet. Skadan motsvarar det belopp med vilket Skånes Valförbund II, enligt vad som angetts i det föregående, borde ha erhållit partistöd för den i målet aktuella tidsperioden, sammanlagt 367 281 kr.

Skäligheten av den yrkade räntan har vitsordats av Region Skåne.

Skånes Valförbund II:s talan har endast delvis bifallits. Med hänsyn till utgången bör vardera parten stå för sina rättegångskostnader såväl vid tingsrätten som i hovrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast den 10 mars 2011.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Staffan Anderberg och Mats Loberg (referent), hovrättsassessorn Martin Sunnqvist samt adjungerade ledamoten hovrättsfiskalen Finn Stenström. Avgörandet är enhälligt.

KRISTIANSTADS
TINGSRÄTT

DOM
2008-05-09
Meddelad i
Kristianstad

Mål nr
T 2154-02

KÄRANDE

Skånes Valförbund II
Malmgatan 16
211 32 MALMÖ

Ställföreträdare: Carl P Herslow
c/o Skånes Valförbund
Malmgatan 16
211 32 MALMÖ

Rättegångsbiträde: advokaten Theodor Nordenadler
Davidshallsgatan 27 A
211 45 Malmö

SVARANDE

Region Skåne
291 89 KRISTIANSTAD

Ombud: advokaten Jerker Alm
Box 1064
251 10 Helsingborg

DOMSLUT

1. Käromålet lämnas utan bifall.
  2. Skånes Valförbund II skall till Region Skåne utge ersättning för rättegångskostnad med 226 648 kr, varav 222 746 kr avser ombudsarvode, jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från denna dag tills full betalning sker
-

Dok.Id 52335

Postadress Box 536 291 25 Kristianstad	Besöksadress Kanalgatan 32	Telefon 044-18 36 00 E-post: kristianstads.tingsratt@dom.se	Telefax 044-12 22 53	Expeditionstid måndag – fredag 08:00-16:00
---	--------------------------------------	---	--------------------------------	---

BAKGRUND

Den ideella föreningen Skånes Valförbund (Valförbundet I) deltog under partibeteckningen "Skånes Väl" i valet till regionfullmäktige i Skåne 1998. Valförbundet I:s medlemmar utgjordes av ett flertal lokala partier i Skåne, av allt att döma 16 st. Valförbundet I var registrerat som en ideell förening av Riksskatteverket och hade därför ett organisationsnummer. Partibeteckningen var registrerad hos den centrala valmyndigheten. I valet fick Skånes Väl sex mandat i regionfullmäktige. Under våren 2000 uppkom det sådana starka motsättningar inom partigruppen som medförde att det ursprungliga Valförbundet splittrades. Numera är parterna ense om att Valförbundet I skall anses som upplöst vid en extra partistämma den 21 maj 2000 samt att det samma dag bildades en ny förening, som fick namnet Valförbundet för Skånes Väl. Parterna är vidare ense om att det den 31 maj 2000 bildades (återupplivades) ett nytt Skånes Valförbund (Valförbundet II). De sex mandatet medförde att Valförbundet I erhöll rätt till partistöd enligt 2 kap 9 och 10 §§ kommunallagen. De närmare formerna för och omfattningen av det externa partistödet var beslutade av regionfullmäktige. Huvudfrågorna i målet är hur partistödet och hur det anslagna stödet till de förtroendevalda skall fördelas mellan de båda föreningarna och om något är betalt till det upplösta Valförbundet I. Enligt regionfullmäktiges beslut var det ursprungliga partistödet till Valförbundet I dels ett partistöd om 6 basbelopp, dels ett mandatstöd med 2,8 basbelopp. Vid den tiden var basbeloppet 36 600 kr. Utbetalning av hela det egentliga partistödet har för år 2000 gjorts med 834 480 kr (= 6 x BB + 6 x 2,8 x BB). Betalningen har skett i två poster om vardera 417 240 kr. Betalningarna verkställdes under juli och augusti 2000 och gjordes till Valförbundet för Skånes Väl, trots att även Valförbundet II gjorde anspråk på stödet. (Det bör här noteras att Valförbundet II under flera år först gjorde gällande att man – genom en återbildning - fortfarande var samma juridiska person som det ursprungliga Valförbundet I). Utöver partistödet till den juridiska personen utgick anslag för gruppmöten till partiets fullmäktigegrupp, för utbildning av förtroendevalda samt för gruppledare och politisk sekreterare. Det förekom också ett visst administrativt stöd till partierna såsom tillgång till lokaler, telefoner och fax. Fördelningen av anslagen till förtroendevalda styrdes av

gruppledaren i respektive parti. – Det fanns sex föreningar i Valförbundet; de fyra Skånepartierna samt Burlövs Väl och Centrumdemokraterna i Svalöv vilka ansåg att upplösningen inte var stadgeenlig och därför höll en ny föreningsstämma i Valförbundet den 31 maj 2000. Man menade då och därefter och under flera år att det var fråga om en stämma i det ursprungliga Valförbundet I. (Burlövs Väl gick så småningom över till Valförbundet för Skånes Väl utan att detta påverkade mandatfördelningen mellan de båda föreningarna; mandatfördelningen påverkades dock av att en Torwald Fröberg, som var medlem i Skånepartiet-Vellinge och som hade ett mandat, anslöt sig till Valförbundet för Skånes Väl). Mellan de båda nybildade föreningarna föreligger det en intern tvist om rätten till fördelningen av partistödet och hur övriga anslag skall nyttjas. - Under den fortsatta handläggningen av målet i tingsrätten har Valförbundet II accepterat att detta är en ny juridisk person, Valförbundet II. Denna partsväxling har godtagits av Region Skåne och av tingsrätten. Tvisten *i målet* gäller om och i vilken omfattning Valförbundet II och dess förtroendevalda har rätt till partistöd från Region Skåne för tiden juni – december år 2000.

YRKANDEN M.M.

Valförbundet II har yrkat att tingsrätten förpliktar Region Skåne att genast till Valförbundet II utge:

A) skadestånd för uteblivet externt bidrag (partistöd) för tidsperioden juni – december 2000 med 486 780 kr jämte ränta därå enligt 6 § räntelagen från och med den 31 december 2000 till dess full betalning sker (= 7/12 av 22,8 BB).

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat begärd ränta som skälig.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Vid upplösning av en juridisk person som bildats av en partisammanslutning skall fullt och oreducerat partistöd utgå endast till sådan återbildad partisammanslutning som fått

representation i det senaste valet och som vid återbildningen antagit oförändrade grundstatuter (stadgar) jämte samma namn (firmabeteckning); allt förutsatt att man också begärt partistöd. Den regeln har inte iakttagits av Region Skåne i förhållande till Valförbundet II såvitt avser bidrag för tiden juni – december 2000 och den uteblivna resurstilldelningen utgör därmed fel och försummelse vid myndighetsutövning i den mening som avses i 3 kap 2 § skadeståndslagen. Härigenom är Valförbundet II berättigat till skadestånd motsvarande den uteblivna resurstilldelningen (se Regeringsrättens praxis RÅ 1978 Ab 130).

I andra hand görs gällande att Region Skåne inte korrekt tillämpat de regler som får anses gälla i partistödssammanhang vid ombildningar av partier under pågående mandatperiod. Utifrån principer om tilldelning av partiresurser vid ombildning borde resurserna ha gått till Valförbundet II även om såväl Valförbundet II som Valförbundet för Skånes Väl betraktas som nybildade organisationer. Detta är en följd av att Valförbundet II är helt likt det ursprungliga Valförbundet I. Motsatsen gäller för Valförbundet för Skånes Väl som har fjärmat sig från tidigare fastlagda ideologiska grundsatser. Den uteblivna resurstilldelningen strider därmed mot grunderna för kommunallagen och får till följd härav också anses konstituera fel och försummelse i skadeståndslagens mening.

Slutligen görs det gällande att Valförbundet II i allt fall varit lika berättigad att erhålla resurstilldelning enligt fastlagda normer som övriga partier inom Region Skåne. Detta är en följd av att Valförbundet II kan åberopa dels de fastställda normerna för resurstilldelning, dels den kommunala rättvisepincipen. Då någon resurstilldelning inte skett är denna underlåtna tilldelning att anse som fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Valförbundet II är därmed berättigat att erhålla skadestånd enligt 3 kap 2 § skadeståndslagen till täckande av den ekonomiska skada som man lidit genom den uteblivna tilldelningen. Skadeståndet skall beloppsmässigt beräknas utifrån fastställda normer och skall dessutom inte understiga vad som har utgått till Valförbundet för Skånes Väl, vilket också är en följd av den kommunala rättvisepincipen. När en fördelning skall göras bör denna göras enligt

fördelningsnyckel som bygger på fördelningen av i regionvalet avgivna röster mellan föreningarna (63,141 %). (Efter avräkning av 1,946 % p. g. a. att partiet Burlövs väl efter splittringen gått över till Valförbundet för Skånes Väl). I andra hand bör fördelningen ske efter fördelningen av mandat med tre mandat för vardera partiet. Det mandat som den från Valförbundet II och Skånepartiet-Vellinge avhoppade ledamoten Torwald Fröberg genererat bör tillgodoräknas Skånepartiet-Vellinge ($6 \text{ BB} + 3 \times 2,8 \text{ BB} \times 7/12 =$) 307 440 kr. Om inte någon av de tidigare fördelningsprinciperna godtas av tingsrätten bör stödet åtminstone fördelas så att Valförbundet II erhåller dels grundstödet med 6 BB, dels mandatstöd med ($2 \times 2,8 =$) 5,6 BB eller tillhopa 11,6 BB som för år 2000 motsvarar 424 560 kr som efter reducering med $5/12$ blir 247 660 kr.

Region Skåne

Det egentliga partistödet utgörs av ett samlat årsbelopp och inte ett belopp som fördelas per månad. Detta skall, eftersom det ursprungliga Valförbundet I upplöstes genom ett stämmobeslut den 21 maj 2000, utgå såväl till Valförbundet för Skånes Väl som till Valförbundet II, fördelat utifrån mandaten med två för Valförbundet II och fyra för Valförbundet för Skånes Väl. Avgörande för fördelningen av partistödet är antalet mandat och till vilket parti/falang/fraktion dessa mandat är knutna. Den förening till vilken de två mandaten (ledamöterna) som nu representerar Valförbundet II är knutna har för 2000 mottagit en så stor andel av partistödet att det inte föreligger någon rätt för Valförbundet II att erhålla ytterligare partistöd. Denna betalning har överförts direkt till de fem partier som nu ingår i Valförbundet II. (Det är i målet upplyst att Centrumdemokraterna i Svalöv inte velat ta emot sin del av betalningen utan hänvisat till att betalningen skulle göras direkt till Valförbundet II så att en intern fördelning kunde göras). Den 15 januari 2001 gjorde Valförbundet för Skånes Väl en utbetalning med 453 855 kr, varav 420 794 kr till Skånepartiet-Malmö, 22 477 kr till Skånepartiet-Lund, 6 708 kr till Skånepartiet-Svedala och 3 876 kr till Skånepartiet-Vellinge, vilka jämte Centrumdemokraterna i Svalöv ingår i ”paraplyorganisationen” Valförbundet II. Under alla förhållanden föreligger det inte något fel eller någon försummelse i myndighetsutövning, eftersom Region Skåne inte haft rätt eller ens

kunnat utbetala partistöd till Valförbundet II på de grunder som man anförde under år 2000 (d.v.s. att man var det ursprungliga Valförbundet). Regionen har vitsordat att det externa partistödet för kalenderåret 2000 var 834 480 kr.

Valförbundet II har invänt att betalningen under januari 2001 med 453 855 kr avsett tiden fram till och med den 31 maj 2000, alltså inte samma tidsperiod som yrkandet avser. Vidare är det inte Region Skåne som gjort utbetalningen och betalningsmottagaren är inte Valförbundet II.

B/ skadestånd för förlorat utbildningsstöd med $(7/12 \times 3,4 \times \text{BB} =) 72\,590$ kr avseende tiden juni – december 2000 jämte ränta därå så som anges under **A**.

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat sättet att beräkna belopp jämte ränta därå som i och för sig skäligt. Region Skåne har framhållit att det i budgeten har avsatts ett anslag till varje partigrupp om 1 BB jämte 0,4 BB per mandat [$1 + 6 \times 0,4 \text{ BB} =) 124\,440 \times 7/12 =] 72\,590$ kr.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Som grund för sin talan har Valförbundet II åberopat tidigare angivna grunder samt dessutom alternativt att berörda fysiska personer anknutna till Valförbundet II har överlåtit samtliga sina anspråk på ersättningar och skadestånd samt ränta till Valförbundet II. Detta har vidare gjort gällande att det inte krävts någon faktisk närvaro i utbildningsverksamhet av enskilda ledamöter för att rätten till stödet skall föreligga.

Region Skåne

Valförbundet II är inte berättigat till ytterligare utbildningsstöd eftersom de fysiska personer som är berättigade till sådant har mottagit stöd i den utsträckning som

ledamöterna har önskat. Den totala summan som stödet uppgår till är ett anslagsbelopp som står till ledamöternas förfogande för ersättning när deltagande i utbildning äger rum alternativt som ersättning till exempelvis inhyrda föreläsare. Utbildningsstödet utbetalas mot redovisning från den enskilda ledamoten samt godkännande, utvisande deltagande i aktuella utbildningsåtgärder. Mot bakgrund av att de aktuella ledamöterna erhållit ersättning i samband med utbildning motsvarande vad som har begärts och redovisats föreligger ingen skyldighet för Region Skåne att utge något ytterligare bidrag. För det fall tingsrätten skulle finna att Valförbundet II/ledamöterna skulle vara berättigade till ytterligare utbildningsstöd utöver det belopp som redan begärts och utbetalats till aktuella ledamöter så gäller att Valförbundet II likväl inte är berättigat till ytterligare ersättning eftersom Valförbundet II erhållit full kompensation genom den andel av partistödet som utbetalats till den falang eller de partier som utgör Valförbundet II i enlighet med vad som anförts tidigare. Valförbundet II är under alla förhållanden inte berättigat till någon ersättning då detta inte kunnat visat att det föreligger någon ersättningsgill skada samt, för det fall tingsrätten skulle finna att utbildningsstöd kan utgå till juridiska personer, att det inte föreligger fel eller försummelse i myndighetsutövning eftersom Region Skåne inte haft rätt att utbetala ersättning till Valförbundet II på de grunder som man anförde under 2000 (d.v.s. att man var det ursprungliga Valförbundet; partsbytet klarades först den 2 februari 2007).

C/ skadestånd för förlorade gruppmötesersättningar med 201 518 kr för tiden juni – december 2000 jämte ränta så som anges ovan. Beräkning enligt följande ($7/12 \times 360\,999$ kr med avdrag för faktiskt utbetalda 9 064 kr).

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat sättet att beräkna ränta samt att det i budgeten har avsatts anslagsbelopp motsvarande vad som yrkats.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Valförbundet II har åberopat tidigare under **A** och **B** anförda grunder.

Region Skåne

Gruppmötesersättningar är en kostnadsersättning som tillkommer den enskilde ledamoten personligen. Utbetalning kräver närvaroredovisning från den enskilde. Aktuella ledamöter har erhållit ersättning i den utsträckning som den har begärts. Valförbundet II har – utöver de belopp som har betalats ut – inte visat att angivna fysiska personer innehar en ersättningsgill fordran; d.v.s. Valförbundet II har inte visat att det föreligger någon ersättningsgill skada. För det fall tingsrätten skulle finna att gruppmötesersättning kan utgå till juridiska personer, föreligger det inte något fel eller någon försummelse i myndighetsutövning, eftersom Region Skåne inte haft rätt att utbetala ersättning till Valförbundet II på de grunder som detta anförde under år 2000. Region Skåne har accepterat överlåtelseerna i och för sig men det har som framhållits inte funnits något att överlåta.

D/ skadestånd för förlorade gruppleदारarvoden med 20 496 kr/mån inklusive sociala avgifter för tiden juni – december 2000 jämte ränta på summabeloppet 143 347 kr så som anges ovan. I den mån talan bifalls på ”överlåtelsegrunden” skall månadsbeloppet istället vara 15 372 kr och det sammanlagda beloppet 107 510 kr.

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat att gruppleदारarvodet motsvarar 0,4 BB per månad jämte sociala avgifter därå samt sättet att beräkna ränta.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Valförbundet II har angående rätten till arvodet åberopat samma grunder som anges för **A – C**.

Region Skåne

Gruppledararvodet utgår till den eller de person/er som har anmälts av en partigrupp som gruppledare. Det är inte partierna som utser gruppledare utan de ledamöter som utgör en partigrupp. Den partigrupp som aktuella ledamöter (Herslow och Franzén) ursprungligen tillhörde var en grupp på sex personer. Dessa hade utsett Per-Ingvar Magnusson som sin gruppledare. Det förhållandet att det ursprungliga Valförbundet I upphört och ombildats i två nya juridiska personer medför inte att partigruppen ändrats med avseende på rätten att utse gruppledare. Uppdraget gäller för mandatperioden. Att två ledamöter ur gruppen under pågående mandattid å sin sida hävdar att nya gruppledare skall utses medför inte att dessa två ledamöter har rätt till en egen gruppledare. Valförbundet II är under alla förhållanden inte berättigad till någon ersättning då man inte visat att det föreligger någon skada och det föreligger inte något fel eller någon försummelse i myndighetsutövning eftersom Region Skåne inte haft rätt att utbetala ersättning till Valförbundet II på de grunder man anförde under år 2000, se vidare vad som anförts tidigare. Skulle tingsrätten likväl finna att Valförbundet II är berättigat till ersättning för gruppledare skall sådan ersättning i sådant fall utgå med 2/6 av ordinarie belopp mot bakgrund av Valförbundet II:s andel av mandaten för det ursprungliga Valförbundet I.

E/ skadestånd för utebliven ersättning/lön (lön) till en politisk sekreterare med 42 000 kr/mån inklusive sociala avgifter för tiden juni – december 2000 jämte ränta på summabeloppet 294 000 kr så som anges ovan.

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat att ersättningen för en politisk sekreterare motsvarar 42 000 kr/månad med sociala avgifter samt sättet att beräkna ränta.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Valförbundet har återopat samma grunder som tidigare angetts.

Region Skåne

Politisk sekreterare är en tjänst hos Region Skåne och lönen till sekreteraren betalas av regionen. För att erhålla rätten till en sekreterare krävs att partiet skall ha erhållit fem – sju mandat i regionfullmäktige. Med hänsyn till att Valförbundet II endast innehaft två mandat har Valförbundet II inte rätt till en politisk sekreterare. Det förhållandet att Valförbundet för Skånes Väl hade en sekreterare var en konsekvens av att det ursprungliga Valförbundet I hade sex mandat och därmed var berättigat till en sådan. Att denna tjänst existerade även efter splittringen medför inte att Valförbundet II också haft rätt till en politisk sekreterare.

Valförbundet II är under alla förhållanden inte berättigat till någon ersättning då man inte visat att det föreligger någon skada och att det inte föreligger något fel eller någon försummelse i myndighetsutövning, eftersom Region Skåne inte haft rätt att utbetala ersättning till Valförbundet II på de grunder man anförde under år 2000; se vidare vad som anförts tidigare. Skulle tingsrätten likväl finna att Valförbundet II är berättigat till ersättning för politisk sekreterare skall sådan ersättning i sådant fall utgå med 2/6 av ordinarie belopp med tillämpning av Valförbundets II:s andel av mandatet i ursprungliga Valförbundet I.

F/ skadestånd med 35 000 kr – 5 000 kr/mån för tiden juni till december 2000 - avseende ersättning för uteblivna lokaler, telefoner och administrativ service jämte ränta å summabeloppet beräknad på tidigare angivet sätt.

Region Skåne har bestritt yrkandet men vitsordat sättet att beräkna ränta samt godtagit att en skälig kostnad för motsvarande lokaler och service uppgår till 5 000 kr/mån.

Rättsliga grunder och invändningar

Valförbundet II

Som grund för sin talan har Valförbundet II åberopat tidigare angivna grunder.

Region Skåne

Lokaler och service är något som Region Skåne i viss utsträckning tillhandahåller partier som är representerade i regionfullmäktige. Det är inte fråga om någon kontant ersättning. Det är fysiska personer som har rätt att nyttja denna service som är avsedd för regionråd, oppositionsråd samt politiska sekreterare och gruppledare. Valförbundet II har inte haft rätt till denna service då man inte haft något råd, sekreterare eller någon gruppledare. Valförbundet II har under alla förhållanden inte visat att man lidit någon ersättningsgill skada och det föreligger inte heller något fel eller någon försummelse i myndighetsutövning eftersom Region Skåne inte haft rätt att tillhandahålla denna service till Valförbundet II på de grunder som man anförde under 2000 (d.v.s. att man var det ursprungliga Valförbundet I).

DOMSKÄL

Till utveckling av sin talan har Valförbundet II anfört: Partistödet regleras i kommunallagen. Det centrala är att stödet skall vara rättvist. Valförbundet I (ursprungsföreningen) var en ideell förening bildad 1997 av ett antal mindre partier i Skåne som en anpassning till att Region Skåne skulle bildas som storlandsting. Enligt 2 § i stadgarna för Valförbundet I kunde medlemskap i detta beviljas endast sådan i skånsk kommun verksam politisk ideell förening, som bekänner sig till politisk demokrati och FN:s och Europarådets konventioner om de mänskliga rättigheterna. Enligt 1 § i samma stadgar var Valförbundet I en ideell förening med politiskt ändamål att tillvarata medlemsorganisationernas och dess väljares gemensamma intressen ovanför den primärkommunala nivån. I 16 § var föreskrivet att eftersom förbundets verksamhet huvudsakligen förekommer hos medlemmarna skall dessa ersättas härför

genom restitution av de medel som förbundet kan komma att erhålla i form av partistöd eller liknande. Ersättningen beräknas som ett antal ören per röst till landstinget beträffande landstingskommunalt partistöd. De röster som utgör beräkningsgrund, är de röster som avgetts i medlemmens kommun eller de ytterligare områden i vilka medlemmen ombesörjt landstingskommunal valkampanj eller valsedelsutdelning. Restitutionens storlek per röst fastställdes varje år av stämman. – Valförbundet I var alltså en ”paraplyorganisation” för de deltagande föreningarna. För fördelningen fanns en intern fördelningsnyckel. Det var till en början tolv föreningar som var medlemmar i Valförbundet I. Så småningom tillkom ytterligare fyra. Första mandatperioden i Region Skåne var från den 1 november 1998 till den 31 oktober 2002. Under partibeteckningen Skånes Väl vann Valförbundet I 26 565 röster i valet, vilka räckte till sex mandat. Under våren 2000 utträdde en viss falang ur Valförbundet I och vid en extra föreningsstämma den 21 maj 2000 upplöstes Valförbundet I av denna falang. I direkt anslutning därtill bildade denna falang en ny förening med det snarlika namnet Valförbundet för Skånes Väl. Enligt det vid den konstituerande stämman (utbrytarfalangens) upprättade stämmoprotokollet antogs samma dag den 21 maj 2000 stadgar med bl.a. följande innehåll; 2 § ”Medlemskap i förbundet kan beviljas endast sådan i skånsk kommun verksam politisk ideell förening som bekänner sig till demokratiska ideal och demokratiska arbetsmetoder”. Det finns en skillnad bl.a. i att stadgarna för Valförbundet för Skånes Väl inte innefattar hänvisningar till konventionerna. Den 31 maj 2000 hölls en föreningsstämma i det ”gamla” Valförbundet I varvid detta återbildades. Man hävdade vid den tidpunkten att det var samma förening som ursprungsföreningen. Man har fortsatt med samma stadgar. Vid den stämman var närvarande Skånepartiet-Malmö, Skånepartiet-Lund, Skånepartiet-Svedala, Skånepartiet-Vellinge, Centrumdemokraterna i Svalöv och Burlövs Väl samt ett tiotal fysiska personer. Företrädare för dessa sex ingående partier erhöll vid valet 17 290 av 26 565 avgivna röster. Inga beslut om stadgeändringar fattades. Samma dag hölls ett styrelsemöte. Resursfördelningen av Region Skåne har gjorts helt till förmån för Valförbundet för Skånes Väl med 834 480 kr. Valförbundet har således inte fått någon del av det externa partistödet för år 2000. Detta föranledde en laglighetsprövning efter kommunalbesvär, dock för år 2001. Kammarrätten meddelade

en dom den 18 september 2002 varigenom kammarrätten upphävde Region Skånes beslut att betala hela partistödet till Valförbundet för Skånes Väl. I domskälen angav kammarrätten följande

Enligt 2 kap. 9 § kommunallagen får kommun ge ekonomiskt bidrag och annat stöd s.k. partistöd till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. I 10 § första stycket samma kapitel anges att fullmäktige skall besluta om stödets omfattning och formerna för det samt att stödet inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.--- Hovrätten över Skåne och Blekinge har i beslut den 2 maj 2002 rörande frågan om Skånes Valförbunds rättskapacitet funnit att Skånes Valförbund får anses ha upphört i och med stämmobeslutet den 21 maj 2000. Hovrätten konstaterade dock vidare att eftersom Skånepartiet- Malmö m.fl. den 31 maj 2000 hållit en föreningsstämma varvid styrelse valts och Skåne Valförbunds stadgar tillämpats, finns tillräckligt underlag för bedömningen att det föreligger en ideell förening med namnet Skånes Valförbund, som har rättskapacitet. Kammarrätten finner i förevarande mål inte skäl att göra annan bedömning än hovrätten. Det ursprungligen i regionfullmäktige invalda Skånes Valförbund får således ha upphört den 21 maj 2000. Härefter har Valförbundet för Skånes Väl och Skånes Valförbund bildats. I båda förbunden finns partier som ingick i det upplösta Skånes Valförbund. Att vid sådant förhållande godkänna Valförbundet för Skånes Väl som en ombildning som uppfyller representationsvillkoret men inte Skånes Valförbund och därefter tillerkänna Valförbundet för Skånes Väl partistöd på det sätt som skett kan, enligt kammarrättens bedömning inte anses förenligt med 2 kap 10 § kommunallagen angående utformning av partistöd, . Beslutet är därmed olagligt och skall upphävas. – Regeringsrätten har den 30 juni 2004 inte meddelat prövningstillstånd.

Reglerna för partistöd inom Region Skåne fastställdes av regionfullmäktige under hösten 1998. Reglerna byggde i allt väsentligt på ett förslag som framlagts (och sedermera godkänts) av sammanläggningsdelegerades arbetsutskott den 15 juni 1998. Förslaget innehöll regler om parti- och utbildningsstöd samt regler om politiska sekreterare och oppositionsråd. Genom ett beslut i december 1998 höjdes grundstödet till sex basbelopp per parti. Vid den tiden fanns det sju partier i Region Skåne och det är endast Valförbundet II som blivit diskriminerat. Den 9 augusti 2000 tillskrev Valförbundet II Region Skåne och krävde att få ut sitt partistöd med hänvisning till att man erhållit 17 290 röster av samtliga 26 565. Skrivelsen var sammanlagt på 132 sidor och den innehöll bl.a. en sammanställning av åtta krav från Valförbundet II avseende partistöd, partisekreterare, gruppledare samt ersättning för gruppmöten, studieersättningar och lokaler. Det uppgavs också i skrivelsen att attesträtten för Valförbundet II:s räkning tillkom Harry Franzén med Bengt Larwik som ersättare. Skrivelsen besvarades aldrig av Region Skåne. Region Skåne har i målet invänt bl.a. att Valförbundet II inte har rätt till visst partistöd eftersom detta tillkommer den enskilde. Om så skulle vara fallet föreligger det från samtliga de berättigade en i januari 2005 gjord särskild överlåtelse till Skånes Väl av den personliga rätten till

ersättning av bl.a. gruppleदारarvoden, arvode till en politisk sekreterare och gruppmötesersättningar för sju personer, däribland Carl P Herslow. I den mån skadeståndskravet vinner bifall till följd av överlåtelsen av gruppleदारarvoden skall yrkandet sättas ner till $\frac{3}{4}$ av vad som har angivits, eftersom den andel som tillkommit en Lars-Anders Esperts inte tagits med i överlåtelsedokumentet. I sådant fall blir månadsbeloppet 15 372 kr och som totalbelopp 107 510 kr. Ganska kort tid efter upplösningen den 21 maj 2000 och innan den första utbetalningen gjordes även en kravskrivelse till Region Skåne. Vid denna tidpunkt menade Valförbundet II att man fortfarande var den ursprungliga föreningen och gjorde anspråk på hela partistödet. Region Skåne hade alltså tidigt kännedom om att Valförbundet fortfarande existerade. Enligt ett i början på september 2000 skrivet e-brev från kommunförbundets förbundsjurist Leif Petersén till regionjuristen Johan Eriksson om representativiteten uttalade denne felaktigt att det inte fanns någon konkurrerad organisation till Valförbundet för Skånes Väl, som kan härledas från Skånes Valförbund. Leif Petersén hade då inte fått veta att Skånes Valförbund fanns kvar som en juridisk person. Johan Eriksson upprättade därefter ett PM om hanteringen av partistöd med bl.a. följande redovisade överväganden: ”Vad som i 1971-års partistödsutredning sägs om splittring av ett parti talar för att partistödet kan utgå till nybildade delar av ett ursprungligt parti. Regeringsrättens praxis på området säger att om ett parti helt eller delvis har ersatts av ett annat politiskt parti bör det senare partiet också kunna anses uppfylla representationsvillkoret. Praxis kan inte anses utesluta att det ursprungliga partiet ersätts med fler än ett parti. En grundläggande förutsättning måste dock anses vara att de nybildade partierna inte i väsentlig grad ändrat politisk uppfattning sedan valet till regionfullmäktige. Skillnaderna mellan Valförbundet för Skånes Väl och Valförbundet II framgår av en ”stadgejämförelse”. De mest tydliga skillnaderna mellan partiernas stadgar är att stadgarna för Valförbundet för Skånes Väl inte hänvisar till en FN-konvention och Europakonventionen, att man i sina stadgar har knutit upp sig till de borgerliga partierna i Region Skåne och att man öppnat för rasistiska medlemmar från Sverigedemokraterna. Det ursprungliga Valförbundet I höll en mycket strikt boskillnad mot Sverigedemokraterna och uteslöt bl.a. ett parti, Kommunens Väl i Kävlinge, för att det fanns sådana personkopplingar. När Valförbundet för Skånes Väl under 2002

lämnade bidrag till Sten Andersson, som ställde upp för Sverigedemokraterna i deras kampanj i riksdagsvalet, skrev Carl P Herslow ett protestbrev. Det förekom också ett antal tidningsartiklar i frågan samt gemensamma valsedlar med Sverigedemokraterna. Det partiet har nu tagit avstånd från sina tidigare ståndpunkter såsom framgår av artiklar i partiets egen tidskrift nr 75.– Under utbetalningen av partistödet år 2000 fördröjdes betalningen som skulle ha gjorts i februari 2000 till den 7 juli 2000. Regionen avvaktade således med utbetalningen av pengarna för att avvakta partisplittringen. Alla andra partier i regionfullmäktige fick sina pengar i mars 2000. Det var sålunda fråga om ett medvetet ställningstagande av Region Skåne att hålla inne utbetalningen av partistödet. Utbetalningen i januari 2001 med 453 855 kr som Region Skåne vill avräkna har skett direkt till partier som ingår i Valförbundet II. Enligt ett fax till Skånepartiet från Valförbundet för Skånes Väl angavs att utbetalningen är ett preliminärt bidrag och att en slutavräkning skulle komma att skickas så snart en revisor var klar med likvidrapporten för tiden den 1 januari – 21 maj 2000. Enligt den uppfattning som Valförbundet II har skall beloppet inte räknas av mot yrkade belopp i målet eftersom det avser tiden före partisplittringen. Enligt en särskilt upprättad översiktstabla, som bifogas domen som bilaga 1, har Valförbundet I en fordran på 449 044 kr mot Valförbundet för Skånes Väl för tiden 1 januari till den 21 maj 2000. Redan per den 31 mars 2000 hade de fyra ”Skånepartierna” en stor intern fordran gentemot det två månader senare upplösta Valförbundet I på 339 536 kr. – Mellan de samverkande partierna, men innan brytningen ägde rum, hade det upprättats en särskild fördelningsnyckel, där Valförbundet I efter fördelningen av avgivna röster samt tidsfaktorn hade rätt till 63,141 % av ersättningarna från Region Skåne samt med reduktion till ~ 4 2/3 månad (0,38). Valförbundet I har vidare hänvisat till RÅ 1978 Ab 130 samt ingett en bakgrund till belysthet av det refererade målet. Denna bygger på en sammanställning av telefonintervjuer som Carl P Herslow genomfört med personer som deltagit i den partisplittring vars juridiska konsekvenser belystes i målet hos Regeringsrätten.

Region Skåne har utvecklat sina grunder för sitt bestridande enligt följande. Region Skåne bildades 1998 med utvidgat landstingskommunalt ansvar. Det var en

sammanslagning av två län i Skåne samt med sjukvården i Malmö kommun. Regionfullmäktige hade 149 mandat. Partibeteckningen Skånes Väl med sex mandat stödde det borgerliga blocket. Det uppstod under mandatperioden interna oenigheter i Valförbundet I som resulterade i att detta upplöstes på en stämma den 21 maj 2000. Det bildades samtidigt en ny förening, Valförbundet för Skånes Väl. Merparten av partiföreningarna i Skånes Väl gick in i den nya föreningen. De fyra Skånepartierna samt Burlövs Väl och Centrumdemokraterna i Svalöv höll en egen stämma den 31 maj 2000 och upphävde då beslutet som fattats den 21 maj 2000. Stämmobeslutet den 21 maj 2000 var alltså - enligt Valförbundet I:s uppfattning - utan juridisk betydelse eftersom Valförbundet fortsatte att existera som en juridisk person. Region Skåne hanterade partistödet i sin helhet genom att betala ut detta i juli och augusti 2000 till Valförbundet för Skånes Väl. Grunderna för detta var en rättsutredning som en regionjurist gjort vilken utvisade att det ursprungliga Skånes Valförbund var upplöst och att i dess ställe hade Valförbundet för Skånes Väl inträtt. Företrädare i Valförbundet I gjorde emellertid gällande att det ursprungliga Valförbundet I fortfarande existerade. Utredningen gav emellertid inget stöd för detta. Region Skåne beslöt därför att göra utbetalningarna så som tidigare beskrivits. Under åren 2001 och 2002 var Region Skåne fortfarande av den uppfattningen att Valförbundet för Skånes Väl hade rätt till hela partistödet. Det beslut som Region Skåne fattade om utbetalning av det externa partistödet för 2001 överklagades av Carl P Herslow. Beslutet upphävdes av kammarrätten den 18 september 2002, som anförde bl.a. följande: "Det ursprungligen i regionfullmäktige invalda Skånes Valförbund får således anses ha upphört den 21 maj 2000. Härefter har Valförbundet för Skånes Väl och Skånes Väl bildats. Att vid sådant förhållande godkänna Valförbundet för Skånes Väl som en ombildning som uppfyller representationsvillkoret men inte Skånes Valförbund och därefter tillerkänna Valförbundet för Skånes Väl partistöd som skett, kan enligt kammarrättens mening inte anses förenligt med bestämmelserna i 2 kap 10 § kommunallagen angående utformning av partistöd". Beslutet upphävdes därför av kammarrätten. Regeringsrätten har inte beviljat prövningstillstånd. Regionen fattade därefter under 2004 ett nytt beslut om utbetalning gällande åren 2001 och 2002, varigenom partistödet fördelades per mandat med 4/6 respektive 2/6. Beslutet

överklagades, men ändrades inte av länsrätten genom beslut den 17 november 2006. Prövningstillstånd beviljades därefter vare sig av kammarrätten eller Regeringsrätten. Beslutet har alltså numera vunnit laga kraft. Den princip som uttryckts i avgörandet är tillämplig även vid bedömningen av det egentliga partistödet för år 2000. Region Skåne accepterar därför numera att Valförbundet II är en juridisk person, dock inte det ursprungliga Valförbundet I som tidigare under lång tid hade gjort gällande att man var det ursprungliga Valförbundet I. Regelverket för det egentliga partistödet är 2 kap 9 och 10 §§ kommunallagen. Detta skall skiljas från sådant stöd – såsom mötesersättningar och utbildningsstöd - som kan utgå till fysiska personer. Den beslutande myndigheten är regionfullmäktige. En kommun får enligt 4 kap 30 § kommunallagen också anställa politiska sekreterare. Detta är en tjänst i regionen men sekreteraren utses av gruppledaren. För rätt till en sådan tjänst krävdes det minst fem mandat. De ingående delarna i partistödet skall balanseras mot varandra. Regionen har som externt stöd betalat ut sex basbelopp till varje parti som är representerat i fullmäktige samt 2,8 basbelopp för varje mandat som partiet erhållit. För år 2000 har hela stödet betalats ut till Valförbundet för Skånes Väl; fördelat på två tillfällen med vardera 417 420 kr. Utbildningsstödet tillkommer de fysiska personer som deltagit i stödberättigad utbildning. Anslaget vid den här tiden utgjorde dels ett fast belopp per parti om ett basbelopp, dels 0,4 basbelopp per mandat. Utbetalning gjordes mot en redovisning av den berättigade. Gruppledarna attesterade räkningarna och för Valförbundet I och II tillkom den rätten gruppledaren Per-Ingvar Magnusson. Gruppmötesersättningen avser endast möten i anslutning till fullmäktigesammanträden. Samtliga sex ledamöter som är aktuella har för år 2000 fått all den ersättning som de har begärt. Vid dessa tillfällen var det regiondirektören som attesterade för de två som var med i Valförbundet II. Regionen har uppfattat att Per-Ingvar Magnusson blev utsedd att vara gruppledare för mandatperioden. Ersättningsbeloppet som sådant är dock delbart. Ersättning för lokaler kan utgå för regionråd, sekreterare och gruppledare. Valförbundet II har inte haft rätt till denna lokalservice eftersom de inte haft någon sådan person. Valförbundet II fick dock inför fullmäktigesammanträden lokaler till sitt förfogande. Regionfullmäktige beslöt i september 2004 att partistödet för 2001 och 2002 skulle utgå med 2/6 till Skånes Väl

och 4/6 till Valförbundet för Skånes Väl. Beslutet har efter flera överklaganden vunnit laga kraft. I sin motivering godtog länsrätten inte Carl P Herslows invändning om att beslutet stred mot den rättstillämpning som Regeringsrätten tillämpat i sitt avgörande i RÅ 1978 Ab 130. - I ett brev till Region Skåne dagtecknat den 1 oktober 2002 har en företrädare för Valförbundet för Skånes Väl uppgett att av det egentliga partistödet för år 2000 har 420 794 kr i januari 2001 utbetalats direkt till Skånepartiet-Malmö. Genom denna utbetalning har i Valförbundet II ingående föreningar fått stöd i den omfattning som de hade rätt till. - Reglementet beträffande ”Ekonomiska förmåner för förtroendevalda i Region Skåne” omfattar bl.a. tjänstgörande ledamöter och ersättare vid sammanträden och partigruppmöten under vissa förutsättningar. Det är de fysiska personerna som är ersättningsberättigade. Utbetalningar till två ledamöter i Valförbundet II för tiden 21 maj till den 31 december 2000 har skett med 9 064 kr avseende bilersättningar och sammanträdesarvoden enligt gjord uppföljning av Region Skånes bokföring. Utöver utbetalningarna har det inte begärts ytterligare ersättning.

Bevisningen

Valförbundet II har som bevisning åberopat förhör under sanningsförsäkran med Carl P Herslow och Harry Franzén samt Kjell Knösfelt, Bengt Larvik och Ingvar Wijk. Vidare har Valförbundet II åberopat vittnesförhör med Monica Ohlström-Nilsson och Roland Olsson. Region Skåne har åberopat vittnesförhör med Karl Gustav Andersson.

En omfattande skriftlig bevisning har i målet föredragits och genomgåts.

Harry Franzén har uppgett att Centrumdemokraterna i Svalöv ansåg att utbetalningen från Valförbundet för Skånes Väl i januari 2001 först skulle ske till Valförbundet - för en senare intern fördelning – och att man därför vägrade att ta emot utbetalningen.

Carl P Herslow har uppgett bl.a. följande: I Valförbundet II vågande man inte dra på sig kostnader för utbildning och mötesverksamhet eftersom man inte var säker på att få tillbaka utläggerna. Valförbundet II hade till Region Skåne anmält utsedda

befattningshavare som kunde attestera men dessa blev inte godkända. Valförbundet II hade samma behov av stöd och lokaler för det dagliga arbetet som andra partier. - Den fördelningsnyckel som upprättades för den interna fördelningen av partistödet byggde på ett avtal. En schism uppkom redan under hösten 1998 och vid ett möte under 1999 gjordes en fördelning av partistödet efter den regionala röstningen. Efter brytningen hade Valförbundet II omkring 65 % av röstetalet men endast två mandat, eftersom Skåne-partierna bjudit på valbara platser på valsedlarna till de andra partierna i Valförbundet I. När Burlövs Väl lämnade Valförbundet II blev andelen röster 63,141 %. Utbetalningen till Skånepartiet-Malmö i januari 2001 avser tiden fram till den 21 maj 2000. Att betalningen gjordes beror på att det annars kunde ha följt en konkursansökan mot företrädare för Valförbundet för Skånes Väl som kunnat medföra personligt betalningsansvar.

Regiondirektören Karl Gustav Andersson har uppgett: Han är utbildad till förvaltningssekreterare. Under våren 2000 fick han troligen genom någon tjänsteman signaler från antingen Per-Ingvar Magnusson som då var gruppleddare i Valförbundet I eller partisekreteraren i samma parti att interna stridigheter förekom varför Region Skåne borde avvakta med utbetalningen av partistödet. Förvaltningen fick den 16 juni 2000 en begäran från Per-Ingvar Magnusson om betalningen. Att utbetalningen sedan gjordes till Valförbundet för Skånes Väl hade sin grund i juridiska överväganden. – För rätt till utbetalning av utbildningsstöd krävs redovisning och verifikationer samt attest av gruppleddaren. Det fanns för partigrupperna en betydande frihet att använda stödet. Gruppmötesersättning förutsätter att en reseräkning inges. I den utsträckning som sådan ersättning har begärts har den också betalats ut. Om anslagen inte nyttjades fullt ut, tillföll anslaget Region Skåne. För rätt till en politisk sekreterare krävs att partiet erövrat minst fem mandat motsvarande 3 % av samtliga röster. Beslut om vem som skulle vara politisk sekreterare var redan fattat för mandatperioden. Gruppleddararvodet var 0,4 basbelopp per månad och kom till för att alla partier skulle få en heltidspolitiker, och avsåg de partier som inte fick något regionråd eller oppositionsråd. Det var tillåtet att dela detta arvode på flera befattningshavare. Lokaler

tillhandahölls endast regionråd, och politiska sekreterare och tillgängligheten var kopplad till uppdragen.

Tingsrättens bedömning

Av utredningen i målet framgår att det i Valförbundet I under mars 2000 fanns allvarliga interna motsättningar som bl.a. gällde frågan om skattehöjning i Region Skåne, förhållandet till Sverigedemokraterna och hur partistödet från Region Skåne skulle fördelas internt mellan lokalpartierna i Valförbundet I. Motsättningarna kulminerade när en extra föreningsstämma hölls den 21 maj 2000 och det ursprungliga Valförbundet I upplöstes samtidigt som Valförbundet för Skånes Väl nybildades. När Valförbundet II någon vecka senare nybildats, fanns det två föreningar som var för sig gjorde anspråk på att vara legal efterträdare för Valförbundet I. Som sådan skulle man varit berättigad att uppbära hela det partistöd för år 2000 som det upplösta Valförbundet I och dess förtroendevalda skulle haft rätt till.

Vid prövningen av de kommunalbesvär som förevarit har förvaltningsdomstolarna inte funnit att det finns några sådana avgörande och väsentliga skillnader mellan Valförbundet för Skånes Väl och Valförbundet II att något av dem på ett avgörande sätt skiljer sig från det ursprungliga Valförbundet I. Visserligen har de båda föreningarna olika förhållningssätt till Sverigedemokraterna, till några internationella konventioner och till samarbetet med andra partier som under år 2000 varit representerade i Region Skåne. På det politiska slagfältet måste det emellertid finnas utrymme för betydande åsiktsskillnader. Tingsrätten gör därför, liksom förvaltningsdomstolarna, den bedömningen att det varit fråga om en sådan situation under maj år 2000 att en partiförening upphört helt och ersatts av två nybildade partiföreningar. Tingsrätten delar även förvaltningsdomstolarnas uppfattning att de båda nybildade partiföreningarna var för sig uppfyller det representationskrav som uppställs i kommunallagen och att de därmed är berättigade att uppbära externa partibidrag samt att de förtroendevalda har rätt till ersättning i den utsträckning reglerna så medger. I målet om kommunalbesvär för åren 2001 och 2002 har

förvaltningsdomstolarna ansett att det är riktigt att fördela stödet i proportion till det antal mandat respektive partiförening erhållit (jfr SOU1972:62 s 55 och Prop. 1969:126 s 21). Tingsrätten finner i enlighet därmed att det externa partistödet bör följa mandatförmedlingen, vilket medför att Valförbundet II har rätt till en del av det externa bidraget som för kalenderåret 2000 bör bestämmas till (2/6 av 834 480 kr =) 278 160 kr eller om man tillämpar samma bedömning för den tid som yrkandet avser; 162 260 kr. Tingsrätten har därvid funnit att grundstödet om sex basbelopp bör fördelas på samma sätt som det mandatbundna stödet. Region Skåne har alltså fattat ett felaktigt beslut genom att för och under år 2000 till Valförbundet för Skånes Väl betala ut även den del av stödet som tillkom Valförbundet II. För helt eller delvis bifall till Valförbundet II:s skadeståndstalan är det emellertid inte tillräckligt att ett felaktigt beslut meddelats. Det krävs vidare bl.a. att det i målet styrks att Valförbundet II lidit ekonomisk skada till följd av Region Skånes felaktiga beslut om utbetalning av partistöd.

Utan att ta ställning i sak konstaterar tingsrätten att Valförbundet II har yrkat ersättning med sammanlagt 35 000 kr för uteblivna lokaler m.m. samt med 72 590 kr för förlorat utbildningsstöd (avsnitt **B** och **F**). Dessa belopp tillsammans med det icke utbetalda externa partistödet (avsnitt **A**) uppgår till 385 750 kr om man räknar med en ersättning för hela kalenderåret 2000, eller med 269 850 kr för tiden juni – december 2000.

Region Skåne har för år 2000 till Valförbundet för Skånes Väl utgett externt partistöd med 834 480 kr. Som redovisats ovan har Valförbundet för Skånes Väl inte haft rätt att uppbära hela beloppet. Det är ostridigt i målet att Valförbundet för Skånes Väl till de i Valförbundet ingående fyra Skånepartierna betalat 453 855 kr. Centrumdemokraterna i Svalöv ville emellertid inte ta emot någon betalning och Burlövs Väl hade lämnat Valförbundet II. Region Skåne har invänt att betalningen skall räknas av mot de krav som Valförbundet II har. Efter den bedömning som tingsrätten har gjort ovan kan Valförbundets II krav i nu angivna delar (**A**, **B** och **F**) uppgå till högst 385 750 kr, vilket belopp är lägre än vad Valförbundet för Skånes Väl har betalt. Utbetalningen har visserligen inte gjorts direkt till Valförbundet II men skulle i sådant fall därefter ha

fördelats till de fyra Skåneföreningarna. Den utredning som Valförbundet II lagt fram i målet har inte motbevisat invändningen om vad betalningen avsett. Betalningen bör därför kunna tillgodoräknas Valförbundet II. Vid sådant förhållande har Valförbundet II inte visat att man i nu behandlade delar (**A**, **B** och **F**) lidit någon ekonomisk skada. Valförbundet II:s talan i dessa delar bör således ogillas.

De återstående skadeståndskraven (**C** – **E**) avser ersättningar som enligt tingsrättens bedömning av villkoren för stödet skulle ha betalats ut av Region Skåne direkt till de fysiska personer, som varit berättigade till sådan ersättning. Den utredning som Valförbundet II redovisat i målet har inte mot Region Skånes bestridande visat att någon sådan berättigad person gjort någon förlust eller att det ens till Region Skåne framställts krav som inte blivit tillgodosedda. Därmed har det inte heller funnits något att överlåta. Och om det hade funnits något att överlåta skulle beloppet enligt gällande skatteregler först ha inkomstbeskattats hos den förtroendevalde. Även i nu behandlade delar bör Valförbundet II:s talan således ogillas.

På anförda skäl finner tingsrätten att käromålet i sin helhet skall lämnas utan bifall.

Det finns inte anledning att fördela rättegångskostnaderna på annat sätt än enligt 18 kap 1 § rättegångsbalken.

Anvisning för överklagande, se bilaga 2 (Dv 401)

Överklagande ställs till Hovrätten över Skåne och Blekinge men ges in till tingsrätten senast den 30 maj 2008.

Bo Olsson

Eva Mårtensson Serrander

Östen Mandelholm

Anvisningar för överklagande

Överklagandet skall göras skriftligen. Om avgörandet innehåller beslut i fråga som avses i 49 kap. 5 § rättegångsbalken eller 37 § lagen (1996:242) om domstolsärenden, får detta överklagas särskilt.

Överklagandet ställs till Högsta domstolen men skall ges in till hovrätten. Det skall ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges under rubriken HUR MAN ÖVERKLAGAR.

Målet eller ärendet tas upp av Högsta domstolen endast om Högsta domstolen lämnar tillstånd till det, s.k. prövningstillstånd.

Prövningstillstånd kan meddelas endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen; eller
2. det finns synnerliga skäl till en sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets eller ärendets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd meddelas i ett av två eller flera likartade mål eller ärenden, som samtidigt föreligger till bedömande, kan prövningstillstånd meddelas också i övriga.

Prövningstillstånd behövs inte när justitiekanslern eller en justitieombudsman överklagar i mål om allmänt åtal.

Upplysningar

I överklagandet till Högsta domstolen skall Ni ange

1. Ert namn, postadress och telefonnummer
2. den dom eller det beslut som överklagas samt målets eller ärendets nummer och dagen för avgörandet
3. den ändring i domen eller beslutet som yrkas
4. grunderna för överklagandet (de skäl som Ni åberopar) och i vilket avseende hovrättens skäl enligt Er mening är oriktiga
5. de bevis Ni vill åberopa och vad Ni vill styrka med varje särskilt bevis
6. de omständigheter Ni åberopar till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Överklagandet bör vara egenhändigt undertecknat av Er eller Ert ombud.

Postadress

Box 846
201 80 MALMÖ

Besöksadress

Hovrättstorget 1
211 18 MALMÖ

Telefon

040-35 57 00

Telefax

040-783 11

Expeditionstid

må-fre
08.00 – 16.00